

Kansainvälisen viitteen käyttöönotto suomalaisessa yrityksessä

marraskuu 2022

Huom! Suomessa kansainvälinen viite on muodostettu suomalaisen viitteen pohjalta kansainvälisen viitteen standardin julkaisemisesta lähtien. 19.11.2023 alkaen suomalaista viitettä ei enää tarvitse käyttää kansainvälisen viitteen pohjana. Viitteen voi muodostaa vapaasti ISO 11649 sääntöjen mukaisesti.

Sisällysluettelo

1	Viitteen käyttöönotto laskutuksessa.....	3
1.1	RF-viitteen käyttöön vaikuttavia tekijöitä	3
1.2	Hyödyt ja edut laskuttajalle	4
1.3	Hyödyt ja edut maksajalle.....	4
2	Laskuttajan toimenpiteet.....	5
2.1	Kansainvälinen viite laskulomakkeella ja tilisiirtolomakkeella.....	5
2.2	Kansainvälisen viitteen muodostaminen	5
2.3	Kansainvälinen viite E-laskupalvelussa	5
2.4	Kansainvälinen viite SEPA-suoraveloituspalvelussa.....	5
2.5	RF-viite verkkomaksujen yhteydessä	6
2.6	Kansainvälinen viite saapuvien maksujen raportoinnissa	6
2.7	Kansainvälinen viite kohdistustietona myyntireskontrapäivityksessä	6
3	Maksajan toimenpiteet.....	7
3.1	Laskun tietojen tallennus ostoreskontraan	7
3.2	Laskujen maksatus ostoreskontrasta	7
3.3	Maksaminen RF-viitteellä pankkien muissa maksukanavissa.....	7
4	Maksajan pankin toimenpiteet viitteiden rinnakkaiskäytön aikana.....	7

Kansainvälisen viitteen käyttöönotto suomalaisessa yrityksessä

1 Viitteen käyttöönotto laskutuksessa

Suomalaisten yritysten kotimaisessa laskutuksessa on jo vuosikymmeniä käytetty suomalaisen standardin mukaista viitenumeroa, jolla lasku yksilöidään. Viitettä käyttämällä yritys voi automatisoida taloushallinnon prosessejaan.

Laskuttaja saa viitteellisenä maksetun laskun tiedot pankista Saapuvat viitemaksut -aineistona, jolla yritys päivittää automaattisesti myyntireskontransa. Viitenumerolla maksettu maksu kohdistuu reskontrassa avoimena olevaan laskuun, joka kuitataan maksetuksi. Viitteen muodostamisessa käytetään yleisesti asiakasnumeroa ja laskun numeroa tai vastaavia, kyseisen laskun yksilöiviä tietoja.

Kotimaisen viitteen rakenneohje löytyy Finanssiala ry:n sivuilta www.finanssiala.fi.

Viitettä käytettäessä

- Laskuttaja (maksun saaja) sisällyttää viitteen laskuun tai tilisiirtolomakkeeseen, joka lähetetään maksajalle. Lasku voi olla joko paperi- tai verkkolasku.
- Viite on standardoitu ja sisältää rakenneohjeen mukaisen tarkistusluvun. Tarkistusluku mahdollistaa viitteen oikeellisuuden tarkistamisen.
- Maksaja tai maksajan pankki tarkistaa viitteen, kun laskua tai maksua ollaan maksumassa.
- Maksajan pankki välittää viitetiedon maksun tiedoissa saajan pankkiin.
- Laskuttajan pankki voi toimittaa laskuttajalle tiedot viitteellisistä saapuneista maksuista sopimuksen mukaan joko erillisenä tiedostona tai tiliotteella.
- Laskuttaja kohdistaa viitteellisinä saapuneet maksut automaattisesti reskontrassa oleviin laskuihin.
- Viitteen käyttö hyvityslaskuissa mahdollistaa automaattisen kohdistuksen myös niiden maksujen osalta, joilla on kuitattu hyvityslasku.

ISO:n (International Organization for Standardization) standardoiman kansainvälisen viitteen (RF-viite, RF Creditor Reference) käyttöönotto mahdollistaa viitteen tuomat edut myös rajat ylittävissä maksuissa erityisesti SEPA-maksujen osalta. RF-viite noudattaa ISO 11649-standardin rakennetta. Kansainvälistä viitettä voi käyttää sekä kotimaisissa että ulkomaille menevissä laskuissa. Suomalaisen viitteen käytöstä poistumisesta ei ole tehty päätöstä.

1.1 RF-viitteen käyttöön vaikuttavia tekijöitä

RF-viitteen käyttöönottoon liittyviä muutoksia yrityksen taloushallinnon järjestelmiin toteutettaessa ja yritykselle sopivinta käyttöönottohetkeä suunniteltaessa kannattaa ottaa huomioon yrityksen laskutuksen, saapuvan maksuliikkeen täsmäytyksen ja taloushallinnon kokonaisuus, jotta yrityksen täsmäytysautomaatio ei heikkene ja RF-viitteen käyttöönotto on sujuvaa.

Liiketoiminnan kansainvälisyys

Yritys, jolla on runsaasti laskutusta rajat ylittävästi erityisesti SEPA-alueella, hyötyy RF-viitteen käyttöönotosta lisääntyvänä automaationa edellyttäen, että kansainväliset kauppakumppanit käyttävät RF-viitettä maksaessaan. RF-viitteen käyttöönotto suomalaisessa laskutuksessa ei lisää laskuttajan automaatioastetta saapuvien maksujen täsmäyttämässä suomalaisen viitteen käyttöön verrattuna.

Tiliraportointi

RF-viitteen käyttöönottohetken voi ajoittaa esimerkiksi ISO 20022 XML -tiliraportoinnin (B2C) käyttöönoton yhteyteen, sillä XML-tiliraporteille RF-viite välittyy sellaisenaan.

1.2 Hyödyt ja edut laskuttajalle

Kansainvälisen viitteen käyttö on yrityksen kannalta yhtä tehokasta kuin suomalaisen viitteen, mutta käytön mahdollisuus rajat ylittävässä laskutuksessa mahdollistaa viitteen tuomien etujen entistä laajemman hyödyntämisen.

Edut laskutuksessa

- sopii sekä yritysten väliseen että kuluttajalaskutukseen
- voidaan käyttää kotimaan ja ulkomaan laskutuksessa
- voidaan käyttää lähes kaikessa laskutuksessa: e-laskulla, paperilaskulla ja tilisiirtolomakkeilla, hyvityslaskulla, SEPA-suoraveloituksessa, QR-koodilla.

Edut maksujen keräämisessä

- maksusuoritusten valvonta ja täsmäytys on tehokasta
- saapuvat maksut on mahdollista kohdistaa automaattisesti myyntireskontrassa auki oleviin laskuihin
- saapuvien maksujen käsittelyn virheet vähenevät
- maksujen kohdistus helpottuu myös rajat ylittävässä laskutuksessa
- tuo kustannussäästöjä

Edut kassanhallinnassa

- tukee automaattista laskutusprosessia
- parantaa maksuvalmiuden ennustettavuutta

Edut myynnissä

- myyntilimiittien nopeampi vapautuminen

1.3 Hyödyt ja edut maksajalle

RF-viitteen käyttö hyödyttää myös maksajaa. Se tehostaa maksamisen prosesseja:

- viitteen lisäksi ei tarvita muita maksun selitetietoja
- vähentää virheitä
- vähentää selvitystyötä sekä turhia maksumuistutuksia
- myös rajojen yli voi maksaa viitteellisiä maksuja erityisesti SEPA-alueella.

2 Laskuttajan toimenpiteet

2.1 Kansainvälinen viite laskulomakkeella ja tilisiirtolomakkeella

Kansainvälisen viitteen käyttö ei edellytä laskulomakkeen tai tilisiirtolomakkeen uusimista. Tilisiirtolomake on nykyisen standardin mukainen. RF-viite tulostetaan sekä laskulle että tilisiirtolomakkeeseen samaan paikkaan kuin suomalainen viitekin. Tulostuksessa on huomioitava, että RF-viite jaksotetaan vasemmalta oikealle neljän merkin jaksoihin toisin kuin suomalaisen standardin mukainen viite.

Suomessa toimivien pankkien yhteisesti standardoiman tilisiirtolomakkeen malli ja ohjeet löytyvät Finanssiaala ry:n sivuilta www.finanssiaala.fi. RF-viitteen käyttöönoton yhteydessä pankkiviivakoodista on otettava käyttöön versio 5, joka sisältää sekä IBAN:in että RF-viitteen, jos tilisiirtolomakkeella käytetään pankkiviivakoodia. Kuvaus löytyy Finanssiaala ry:n sivuilta: www.finanssiaala.fi.

2.2 Kansainvälisen viitteen muodostaminen

Suomessa kansainvälinen viite on standardin julkaisusta lähtien muodostettu suomalaisen standardin mukaisesta viitteestä. 19.11.2023 alkaen suomalaista viitettä ei enää tarvitse käyttää RF-viitteen pohjana. Laskuttaja voi edelleen muodostaa viitteen suomalaisen viitteen pohjalta tai muodostaa viitteen muulla tavalla ISO 11649 sääntöjen mukaisesti.

Maksajan tulee aina lähettää RF-viite maksulla kokonaisena saamansa laskun viitetietojen mukaisesti.

RF-viitteen rakenne:

- isot kirjaimet RF
- ISO-standardin mukaisen tarkistussäännön mukaan laskettu kaksimerkkinen tarkiste. Tarkistenumeron laskennassa käytettävä algoritmi on sama, jota käytetään myös IBAN-tilinumeron tarkistenumeron laskennassa.
- enintään 21 alfa-numeerista merkkiä

Maksun syöttämisen helpottamiseksi viite kannattaa pitää niin lyhyenä kuin mahdollista.

Esimerkki: RF54 1234

2.3 Kansainvälinen viite E-laskupalvelussa

Finvoice-standardin mukaisessa e-laskussa voi käyttää RF-viitettä. Jos RF-viitettä käytetään, se annetaan Finvoice-kuvauksen mukaisesti EpiRemittanceInfoldentifierkentässä. Finvoice kuvaus löytyy Finanssiaala ry:n sivuilta www.finanssiaala.fi.

2.4 Kansainvälinen viite SEPA-suoraveloituspalvelussa

SEPA-suoraveloituksessa voidaan käyttää RF-viitettä.

2.5 RF-viite verkkomaksujen yhteydessä

RF-viitteen käyttäminen verkkokauppioiden verkkomaksupainikemaksujen yhteydessä on pankkikohtaista. Siitä saa parhaiten tietoa omalta pankilta.

2.6 Kansainvälinen viite saapuvien maksujen raportoinnissa

ISO 20022 XML-standardin mukaisessa tiliote- ja tapahtumaraportoinnissa (B2C) kansainvälinen RF-viite esitetään täysimittaisena CreditorReferenceInformation -kentässä, jos maksaja on maksun tiedoissa antanut viitteen RF-muodossa.

Tarkempia tietoja XML-muotoisen tili- ja tapahtumaraportoinnin sisällöstä löytyy Finanssialan sivuilta ([ISO 20022 tiliote- ja tapahtumaraportointiopas](#))

Jos RF-viitteen pohjanalla käytetään edelleen vanhaa, suomalaista viitenumeroa ja raportoinnissa suomalaisen standardin mukaisissa Konekielinen tiliote- ja Saapuvat viitemaksut -palveluita, viitetieto lyhennetään raportoinnissa poistamalla RF-viitteen neljä ensimmäistä merkkiä. RF-viitteestä lyhennetty viite on täsmälleen sama kuin nykyinen suomalainen viite. Raportointiaineistoissa viitetiedolle varatun kentän pituus ei riitä RF-viitteelle.,

SEPA-maksuna saapuvan maksun RF-viite välittyy saajalle tiliraportoinnista riippuen joko täysimittaisena (XML-raportointi) tai lyhennettynä (Konekielinen tiliote ja Saapuvat viitemaksut, kun laskuttaja on muodostanut RF-viitteen suomalaisesta viitteestä). Viite välitetään laskuttajalle viitteenä silloin, kun toisesta pankista saapuneessa maksusanomassa viite on sille tarkoitettussa viitekentässä.

Suomen ulkopuolelta saapuvissa maksuissa oleva RF-viite raportoidaan laskuttajalle tili- ja tapahtumaraportoinnin viitekentässä edellyttäen, että RF-viite on tunnistettavissa ulkomaisen pankin lähettämässä alkuperäisessä maksusanomassa.

2.7 Kansainvälinen viite kohdistustietona myyntireskontrapäivityksessä

RF-viitteen voi ottaa käyttöön laskutuksessa, vaikka myyntireskontraan ei heti tehtäisikään muutoksia. Tämä on mahdollista silloin, kun laskuttaja on muodostanut RF-viitteen suomalaisesta viitteestä.

Jos myyntireskontra ei tue RF-viitettä:

- Voidaan käyttää saapuvat viitemaksut -palvelua
- Käytettäessä XML-pohjaista tili- ja tapahtumaraportointia, kohdistamisen voi tehdä poistamalla saapuvan maksun RF-viitteestä neljä ensimmäistä merkkiä.

Jos myyntireskontra tukee RF-viitettä:

- Voidaan käyttää XML-pohjaista tili- ja tapahtumaraportointia, jossa viite on kansainvälisessä RF-muodossa.
- Käytettäessä saapuvat viitemaksut- tai konekielistä tiliotepalveluja suomalaisesta viitteestä voi muodostaa RF-viitteen IBAN-tarkistussääntöä käyttäen.

3 Maksajan toimenpiteet

Suomalaisen viitteen ja RF-viitteen rinnakkaiskäytön aikana suomalainen maksaja voi saada laskuja erityyppisillä viitteillä:

1. kotimaisia laskuja, joissa on suomalainen viite
2. kotimaisia laskuja, joissa on RF-viite ja
3. ulkomaisia laskuja, joissa on RF-viite.

Maksaja ei saa muuntaa laskulla olevaa suomalaista viitettä RF-viitteeksi, eikä RF-viitettä suomalaiseksi viitteeksi. Laskuttajan automaattinen saapuvien maksujen kohdistus tapahtuu laskulla olevan viitteen pohjalta.

3.1 Laskun tietojen tallennus ostoreskontraan

On suositeltavaa, että maksaja tarkistaa laskulta tallennettavat tiedot, mukaan lukien RF-viitteen, tarkistussääntöjen mukaisesti ohjelmallisesti, jotta välttyään tallennusvirheiltä.

1. Jos laskulla on suomalainen viite, ostoreskontrajärjestelmä tarkistaa viitteen käyttäen suomalaisen viitteen tarkistussääntöjä.
2. Jos laskulla on RF-viite, ostoreskontrajärjestelmä tarkistaa viitteen käyttäen RF-viitteen tarkistussääntöjä.

3.2 Laskujen maksatus ostoreskontrasta

Maksatuksessa käytettävä ISO 20022-standardiin pohjautuva maksuaineistomuoto (C2B XML) tukee sekä RF-viitettä että suomalaista viitettä. C2B XML-maksuaineistoa muodostettaessa RF-viite viedään CreditorReferenceInformation -kenttään soveltamisohjeen mukaisesti.

3.3 Maksaminen RF-viitteellä pankkien muissa maksukanavissa

Muissa pankkien maksukanavissa (kuten verkko- ja mobiilipankit, PSD2-rajapinnat, maksuautomaatit, konttorit tai maksupalvelu) maksaja voi antaa RF-viitteen maksun tiedoissa samalla tavalla kuin suomalaisen viitteen.

4 Maksajan pankin toimenpiteet viitteiden rinnakkaiskäytön aikana

Pankit hyväksyvät ja tarkistavat sekä RF-viitteet että suomalaiset viitteet kaikissa maksukanavissa, joissa maksaja tai pankin toimihenkilö voi manuaalisesti tallentaa maksuja. Tällöin on mahdollista heti korjata mahdolliset syöttövirheet.

Pankit tarkistavat suomalaisen viitenumeron suomalaisen viitteen tarkistussääntöjen mukaan, RF-viitteen ISO/IEC 7064 (MOD 97-10) sääntöjen mukaan.

Jos maksu välitetään ulkomaan maksuna, viitekentän käyttötapa MT/XML-sanomilla RF-viitteen osalta kannattaa varmistaa omasta pankista.

LIITE Kansainvälisen viitenumeron (ISO 11649) rakenne

Laskuttava yritys voi yksilöidä asiakkaalle lähetettävän laskun viitenumeron. Viitenumeron avulla varustettu maksu välittyy maksunsaajalle viitteellisten suoritusten vastaanottamisesta sovitulla tavalla.

Suomalainen viitenumero (kts. Finanssialan julkaisu suomalaisen viitenumeron rakenne ja tarkisteen laskenta) on käytössä kotimaan maksuliikkeessä. Kansainvälistä viitenumeroa (ISO 11649, jatkossa RF-viite) voidaan käyttää rajat ylittävissä laskuissa sekä kotimaan laskuissa Suomessa.

RF-viitteen rakenne on seuraava:

RFX1234561, missä

- **RF** on RF-viitteen yksilöivä tunnus
- **XX** on 2-numeroinen tarkiste. Tarkistenumeron laskennassa käytettävä algoritmi on sama, jota käytetään myös IBAN-tilinumeron tarkistenumeron laskennassa.
- **ccc...c** on alfa-numeerinen enintään 21 merkkiä, jonka laskuttaja voi vapaasti muodostaa.

Näppäilyvirheiden välttämiseksi viitenumeron on hyvä olla mahdollisimman lyhyt. Tarkisteen tarkoituksena on tallennusvirheiden estäminen.

Ei etunollia ja neljän merkin ryhmät: RF-viite tulostetaan viitenumeron varattuun kenttään tilisiirtolomakkeella vasemmalta oikealle neljän merkin ryhmiin, joiden välissä on tyhjä merkkipaikka. RF-viitteen on esiinnyttävä myös mahdollisessa laskuosassa.